

Tabelul

obiecțiilor și propunerilor la proiectul Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
<p align="center">Consiliul Superior al Magistraturii</p>	<p>1. la art. 2 se propune ca principiile enunțate să fie explicate, reieșind din opinia expertului Cristi Danileț</p>	<p>1. Se acceptă parțial. Principiile de la art. 2 au fost revăzute. În același timp, s-a considerat inoportună detalierea acestora, or, formulările redacționale propuse pentru definirea principiilor nu lasă loc pentru interpretări și nu necesită detalieri suplimentare, acestea reprezentând principii unanim recunoscute la nivel național și internațional.</p>
	<p>2. la art. 2 lit. d) se propune de a exclude sintagma „de către o instanță superioară”;</p>	<p>2. Se acceptă. Litera d) a principiilor a fost reformulată.</p>
	<p>3. la art. 3 se propune de a fi completat sau de inclus art. 3¹, care ar specifica cadrul legislativ și normativ ce reglementează răspunderea disciplinară a judecătorilor (Constituția RM, Legea privind organizarea judecătorească, Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Legea privind statutul judecătorului);</p>	<p>3. Se acceptă parțial. Articolul a fost completat cu referirea la alte legi fără a specifica denumirea concretă a legilor care au sau pot avea incidență asupra răspunderii disciplinare a judecătorilor, ținând cont de faptul că lista propusă a actelor legislative poate să nu fie exhaustivă.</p>
	<p>4. la art. 4 alin. (1) lit. d) după cuvântul „activitatea” de completat cu sintagma „de înfăptuire a justiției”;</p>	<p>4. Se acceptă.</p>
	<p>5. la art. 4 alin. (1) lit. e) sintagma „ale membrilor familiei sau ale rudelor pînă la gradul II” se înlocuiește cu sintagma „sau a altor persoane”;</p>	<p>5. Se acceptă.</p>
	<p>6. la art. 4 alin. (1) lit. g) de exclus sintagma „în exercitarea obligațiilor de serviciu”;</p>	<p>6. Se acceptă. Lit. g) a fost exclusă, deoarece abaterea respectivă este acoperită de lit. m) din art. 4 care se referă la încălcarea prevederilor privind incompatibilitățile, interdicțiile și restricțiile de serviciu ale judecătorilor (art. 8 din Legea cu privire la statutul judecătorului)</p>
	<p>7. art. 4 alin. (1) lit. o) se propune de exclus în totalitate. Propunem de a fi completat articolul 4 alin. (1) cu două prevederi specificate la art. 22 din Legea cu privire la statutul judecătorului și anume:</p>	<p>7. Se acceptă. Lit. o) a fost exclusă din textul legii. Articolul a fost completat cu litera h) cu următorul cuprins: „h)</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>- „încălcarea normelor Codului de etică al judecătorului” „absențele nemotivate de la serviciu, întârzierea ori plecarea de la program”;</p>	<p><i>absențele nemotivate de la serviciu, întârzierea ori plecarea de la program, dacă aceasta a afectat activitatea instanței”.</i></p>
	<p>8. - la art. 4 alin. (1) lit. q) se propune de modificat conform propunerilor expertului Cristi Danileț;</p>	<p>8. Se acceptă.</p>
	<p>9. la art. 5 alin. (1) după cuvintele „abaterii disciplinare” se propune a fi exclusă sintagma „ sau data când comiterea abaterii disciplinare a devenit cunoscută” și completează fraza cu sintagma „ dar nu mai mult de un an de la constatarea abaterii”;</p>	<p>9. Se acceptă parțial. Art. 5 alin. (1) va avea următorul cuprins: <i>(1) Judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară în termen de 2 ani de la data comiterii abaterii disciplinare.</i></p>
	<p>10. Aliniatele (2) și (3) de la art. 5 propunem a fi excluse;</p>	<p>10. Se acceptă.</p>
	<p>11. la art. 7 alin. (1) se propune a fi completat cu sancțiunea „mustrare aspră”, fiind inclus sub lit. c), iar sancțiunea „eliberarea din funcție a judecătorului” se va încadra la lit. d). Iar în continuare se propune de a fi instituit aliniatul (5) cu următorul conținut: „Mustrare aspră constituie critica, pentru abaterile disciplinare agravante, privind fapta săvârșită de judecător. Termenul de acțiune a mustrării aspre este de 1,5 ani.” La alin. (3) sintagma „1 an” propunem a fi substituită cu sintagma „6 luni”. La alin. (4) sintagma „2 ani” propunem a fi substituită cu sintagma „1 an”;</p>	<p>11. Se acceptă parțial. Proiectul a fost completat cu o nouă sancțiune disciplinară (lit. c) art. 4) „<i>reducerea salariului cu 15%</i>”, fiind detaliată ulterior la alin. (5) al aceluiași articol. Nu se acceptă revizuirea termenului de acțiune a sancțiunilor disciplinare. Or, este important ca pedeapsa să producă efectele punitive necesare, în vederea prevenirii săvârșirii unor noi abateri disciplinare. Reducerea termenului de acțiune a sancțiunilor disciplinare, ținând cont, de fapt și de consecințele care le produc, poate să diminueze eficiența mecanismului și întregului sistem de sancționare a judecătorilor.</p>
	<p>12. la art. 8 alin. (3) sintagma „art. 7 alin. (1) lit. a) și b)” se substituie cu sintagma „art. 7 alin. (1) lit. a), b) și c)”; La alin. (4) sintagma „în funcții administrative” se propune a fi înlocuită cu sintagma „ales în organele Consiliului Superior al Magistraturii”. La alin. (5) se propune de a fi exclusă sintagma „pierde statutul de magistrat”. După cuvintele „statutul judecătorului” se pune virgulă și cuvântul „și” se exclude.</p>	<p>12. Se acceptă.</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	Următorul alineat devine alin. (6), nu (5), posibil s-a strecurat o greșeală mecanică;	
	13. la art. 9 alin. (1) se propune în următoarea redacție: „Colegiul disciplinar este organul subordonat Consiliului Superior al Magistraturii, care examinează cauzele disciplinare ale judecătorilor și aplică sancțiuni disciplinare”;	13. Se acceptă parțial. Articolul 9 alin. (1) a fost reformulat.
	14. la art. 10 alin. (1) se propune cifra 5 de substituit cu cifra 3. La alin. (3) se propune de a fi înlocuită cifra 6 cu cifra 4. Astfel, se aleg membrii colegiului disciplinar la Adunarea Generală a Judecătorilor și se exclude necesitatea convocării Adunării Generale la fiecare 2 ani;	14. Nu se acceptă. În scopul asigurării unei mai largi reprezentări în colegiul disciplinar și excluderii eventualului corporatism, este necesar ca numărul reprezentanților societății civile să fie în acea proporție care să prevină survenirea acestor riscuri. Privitor la necesitatea convocării Adunării Generale a Judecătorilor o dată la 2 ani, nu este clară obiecția. Or, potrivit Legii privind organizarea judecătorească, Adunarea Generală a Judecătorilor se convoacă în fiecare an în ședințe ordinare. O sugestie ar fi sincronizarea și stabilirea datei alegerii membrilor în colegiul disciplinar în cadrul adunărilor generale ordinare ale judecătorilor.
	15. la art. 11 alin. (3) se propune a fi exclusă litera b); La alin. (4) se propune a fi exclusă sintagma „și a Ministerului Justiției”;	15. Nu se acceptă. Prevederile proiectului asigură un echilibru adecvat dintre numărul membrilor aleși de către Adunarea Generală a Judecătorilor (acestora revenindu-le majoritatea) și numărul membrilor numiți de Ministerul Justiției. Adicional, se propune ca selectarea membrilor din societatea civilă să fie asigurată de către o comisie de concurs reprezentativă (inclusiv membri ai CSM), potrivit unui Regulament care va fi aprobat de Ministerul Justiției după consultarea cu CSM.
	16. art. 12 alin. (1) se propune a fi modificat și completat în următoarea redacție: „Mandatul membrului colegiului disciplinar poate înceta și poate fi revocat sau membrul poate fi demis din funcție: a) la cererea din proprie inițiativă a membrului colegiului disciplinar	16. Se acceptă. Articolul 12 alin. (1) a fost revăzut, după cum urmează: <i>(1) Mandatul membrului colegiului disciplinar poate înceta sau poate fi revocat:</i> <i>a) la cererea proprie;</i>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>sau eliberarea din funcție a judecătorului;</p> <p>b) în caz de deces al membrului colegiului disciplinar;</p> <p>c) în caz de neparticipare la ședințele colegiului disciplinar din motive nejustificate.</p> <p>Literele a), b) și c) se modifică și devin în continuare literele d), e) și f);</p>	<p><i>b) în caz de deces;</i></p> <p><i>c) în caz de rămânere definitivă a actului de constatare prin care s-a stabilit emiterea/adoptarea de către acesta a unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese;</i></p> <p><i>d) în caz de aflare în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv;</i></p> <p><i>e) la propunerea motivată a colegiului disciplinar, în caz de neîndeplinire timp de cel puțin 3 luni, fără motive întemeiate, a obligațiilor de membru al colegiului disciplinar stabilite de prezenta lege.</i></p>
	<p>17. la art. 13 se propune a fi exclusă prevederea de la lit. a), modificând consecutivitatea literelor.</p> <p>La lit. d) care ar deveni c) după modificarea propusă, după cuvântul „avertisment” se va modifica și completa cu următoarea sintagmă „ , mustrare și mustrare aspră”;</p>	<p>17. Se acceptă parțial.</p> <p>Prevederile de la lit. a) privind completul de admisibilitate au fost păstrate.</p> <p>Se insistă asupra păstrării acestei norme și a structurii respective, în scopul asigurării obiectivității și gradului necesar de independență la pornirea procedurii disciplinare. Potrivit opiniei expertului OSCE la proiectul legii, structurarea procedurii disciplinare în modul prevăzut de proiect, corespunde rigorilor internaționale în materie.</p> <p>Ținând cont de necesitatea garanțiilor de independență a judecătorilor, etapa pornirii procedurii disciplinare este extrem de importantă, urmînd ca în cadrul acesteia să nu poată fi admise orice acțiuni potențial arbitrare, iar atribuțiile respective să nu fie concentrate doar în cadrul unei instituții (CSM), urmînd ca procedura disciplinară să poată fi pornită de o instituție independentă. În cazul proiectului de lege, completul de admisibilitate răspunde acestei rigori de independență, fiind constituit din doi judecători (aleși de colegii lor) și un reprezentant al societății civile.</p> <p>În principiu, procedura prescrisă în proiectul legii reprezintă un filtru care va permite excluderea oricăror eventualelor abuzuri, avînd o dublă menire: orice judecător care este vinovat să poată fi sancționat disciplinar și orice eventuale presiuni/intimidări a judecătorilor privind pornirea unor proceduri disciplinare nefondate să fie excluse.</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
		<p>În opinia expertului OSCE: <i>“procedura de initiere a unei cauze disciplinare este destul de formalizată, fiind racordată la cerințele Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni. În special, CCJE a recomandat ca persoanele ce susțin că au fost prejudiciate prin conduita inadecvată a judecătorilor, să poată depune sesizări, însă să nu aibă și dreptul de a iniția ei înșiși o acțiune disciplinară sau să insiste asupra inițierii acesteia; mai mult, trebuie să existe un “filtru” în forma unui organ specializat, care să verifice și fie să respingă sesizările nemotivate, depuse de către justitabili dezamăgiți, fie, după obținerea explicațiilor din partea judecătorului vizat și acumularea altor informații fundamentate, să transmită cauza autorității disciplinare. Este salutar ca Proiectul de lege să se conformeze acestor principii directoare. De asemenea, este laudabil faptul că deși Consiliul Superior al Magistraturii are dreptul să depună sesizări, acesta nu verifică sesizările; precum și faptul că ședințele Colegiului disciplinar au, de regulă, un caracter public.”</i></p>
	<p>18. la art. 14 alin. (3) după cuvintele „sînt exercitate de către” propunem a fi modificat cu sintagma „un membru ales de colegiu”;</p>	<p>18. Nu se acceptă. Proiectul legii stabilește un criteriu obiectiv, în baza căruia se va asigura interimatul funcției președintelui colegiului, fără a fi necesară descrierea unor eventuale proceduri pentru alegerea/desemnarea unui președinte interimar.</p>
	<p>19. la art. 15 alin. (2) lit. f) propunem a fi completată sintagma „la art. 8 alin. (1) lit. b) și c)” cu litera a), astfel va deveni „la art. 8 alin. (1) lit. a), b) și c)”;</p>	<p>19. Nu se acceptă. Acceptarea includerii restricției pentru membrii colegiului disciplinar din rîndul societății civile „a) să ocupe orice altă funcție publică sau privată, cu excepția activității didactice și științifice;” nu pare a fi rezonabilă, deoarece comprimă excesiv cercul reprezentanților societății civile care pot pretinde la calitatea de membru al colegiului disciplinar, reducînd, de fapt, acest cerc doar la reprezentanții mediului academic. În scopul evitării, unor posibile „interese economice” ale membrilor colegiului din rîndul societății civile, au fost reglementate mai precis cazurile cînd aceștia urmează să se abțină, fie poate fi cerută recuzarea lor.</p>
	<p>20. la art. 17 alin. (1) sintagma „în cadrul ședințelor completului de admisibilitate” se înlocuiește cu sintagma „se convoacă în funcție de necesități”.</p>	<p>20. Se acceptă parțial.</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>Data ședinței se anunță cu cel mult 7 zile înainte”.</p> <p>Alin. (2) și (3) se propun a fi excluse.</p> <p>Alin. (5) se propune a fi exclus.</p> <p>La alin. (6) se propune a fi exclusă sintagma „și a completului de admisibilitate”;</p> <p>La alin. (4) se propune a fi înlocuită cifra 8 cu cifra 7.</p>	<p>Privitor la completul de admisibilitate a se vedea comentariile de la punctul 17 al prezentei sinteze.</p> <p>Se acceptă.</p>
	<p>21. la art. 19 alin. (1) se propune după cuvântul „zile” de completat cu cuvântul „lucrătoare”;</p>	<p>21. Se acceptă.</p>
	<p>22. la art. 20 lit. b) se propune a fi completată fraza cu sintagma „de către Inspecția Judiciară”, litera c) se propune a fi exclusă, iar etapele să fie completate cu etapa „contestarea administrativă”.</p>	<p>22. Se acceptă parțial.</p> <p>Lit. b) a fost completată.</p> <p>Lit. c) a se vedea comentariul de la p. 17 a Sintezei privind completul de admisibilitate.</p>
	<p>23. la art. 21 alin. (1) se propune a fi completat cu literele:</p> <p>„c) Inspecția judiciară;</p> <p>d) președintele instanței judecătorești;</p> <p>e) colegiul de evaluare.”</p> <p>La alin. (4) se propune a fi exclus cuvântul „nu”, fiind completat aliniatul cu următoarea propoziție „În caz că se constată abateri disciplinare grave, sesizarea nu va putea fi revocată.”</p>	<p>23. Se acceptă.</p> <p>Articolul 21 (în versiunea revizuită art. 20) a fost revăzut integral, după cum urmează:</p> <p><i>(1) Sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare săvârșite de judecători poate fi înaintată de:</i></p> <p><i>a) orice persoană interesată;</i></p> <p><i>b) membrii Consiliului Superior al Magistraturii;</i></p> <p><i>c) Colegiul de evaluare a performanțelor, în condițiile prevăzute de alin. (4) art. 23 al Legii nr. 154 din 5 iulie 2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor;</i></p> <p><i>d) Inspecția judiciară, prin autosesizare în urma controalelor efectuate în condițiile prevăzute de articolul 7² al Legii nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.;</i></p> <p><i>(4) Revocarea sesizării nu duce la încetarea procedurii disciplinare.</i></p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>24. art. 22 se propune a fi completat cu litera f) cu următorul conținut: „să fie dactilografiată în limba de stat.” și litera g) cu următorul conținut: „data și semnătura autorului sesizării”;</p>	<p>24. Se acceptă parțial. Condiția propusă pentru litera f) pare a fi excesivă, în raport cu persoanele care au dreptul de a sesiza colegiul disciplinar. Litera g) propusă a fost acceptată.</p>
	<p>25. la art. 24 alin. (1) se propune a fi completat după cuvintele „neajunsurilor stabilite” cu sintagma „, , printr-o scrisoare nesusceptibilă de atac,”;</p>	<p>25. Se acceptă. Prevederile au fost revizuite după cum urmează: <i>„Dacă sesizarea nu corespunde condițiilor de formă și conținut stabilite de art. 21, inspectorul-judecător, în termen de 5 zile lucrătoare din ziua în care i-a fost repartizată sesizarea pentru verificarea prealabilă, o restituie autorului cu indicarea neajunsurilor stabilite, printr-o decizie nesusceptibilă de atac și explicarea dreptului de a depune o nouă sesizare. Inspectorul-judecător care a restituit sesizarea transmite o copie a scrisorii de restituire a sesizării inspectorului-judecător principal pentru informare și ținerea evidenței statistice.”</i></p>
	<p>26. la art. 25 alin. (2) lit. b) se propune după cuvintele „să solicite” să se completeze cu sintagma „prin intermediul președintelui instanței”;</p> <p>La lit. c) se propune a fi exclusă sintagma „care include sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare, precum și toate materialele și alte probe obținute în rezultatul verificării”;</p>	<p>26. Se acceptă parțial. Au fost incluse modificările la lit. b). Pentru lit. c) nu este clară obiecția.</p>
	<p>27. la art. 26 alin. (2) se propune a fi completată fraza cu următoarea sintagmă „, , cu informarea autorului sesizării”;</p>	<p>27. Se acceptă.</p>
	<p>28. la art. 27 alin. (1) prevederea de la lit. b) să fie inclusă la alin. (2) lit. a) cu următorul conținut: „să prezinte explicații scrise”;</p>	<p>28. Nu se acceptă. La etapa verificării prealabile, judecătorul <u>nu poate fi obligat</u> să prezinte explicații, judecătorului fiindu-i oferită posibilitatea de a face uz de acest drept.</p>
	<p>29. la art. 28 alin. (1) se propune ca după cuvântul „întocmește” să se includă sintagma „un act de constatare”, iar sintagma „completului de admisibilitate al” să se excludă.</p> <p>La alin. (2) sintagma „Nota informativă” se înlocuiește cu sintagma „Actul de</p>	<p>29. Se acceptă parțial. Nu se acceptă. A se vedea comentariile privitor la completul de admisibilitate. Proiectul a fost completat cu prevederi care precizează că</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	constatare”. La alin. (2) lit. c) după sintagma „despre existența” se propune a fi completată cu sintagma „, cu încadrare în norma legală a abaterii disciplinare”;	inspectorul-judecător, în rezultatul verificării prealabile va întocmi o un raport asupra rezultatelor verificării. Se acceptă.
	30. secțiunea 3 se propune a fi exclusă în totalitate.	30. Nu se acceptă. A se vedea comentariile cu privire la completul de admisibilitate de la p. 17 al prezentei sinteze.
	31. la art. 33 alin. (1) se propune a fi înlocuit cuvântul „participarea” cu cuvântul „citarea”. Totodată se propune a fi completat aliniatul cu fraza „Neprezentarea repetată nu împiedică examinarea cauzei.”. La alin. (2) în propoziția a doua după cuvintele „Neprezentarea judecătorului” se propune a fi completat cu cuvintele „, citat legal”;	31. Se acceptă.
	32. la art. 34 alin. (3) se propune a fi exclusă prima propoziție;	32. Nu se acceptă. În vederea asigurării obiectivității examinării cauzelor disciplinare este oportună păstrarea posibilității participării la examinarea cauzelor și a persoanelor care au depus sesizarea. Aceasta va asigura plenitudinea examinării cauzelor disciplinare sub toate aspectele, cu audierea tuturor persoanelor interesate.
	33. la art. 36 alin. (5) sintagma „dosarul cauzei disciplinare” se propune a fi înlocuită cu sintagma „în actul de constatare”. Se propune a fi completat art. 36 cu aliniatul (6) cu următorul conținut: „Procesul-verbal se întocmește de secretarul colegiului și se semnează de președintele colegiului și de secretar”;	33. Se acceptă parțial. Deoarece nu a fost acceptată modificarea privind includerea noțiunii „act de constatare”, propusă la art. 28 alin. (1), modificarea este neavenită. Prevederile propuse pentru alin. (6) se regăsesc în alin. (4) art. 36 al proiectului revizuit.
	34. la art. 38 alin. (2) se propune a fi înlocuită sintagma „colegiului de evaluare a performanțelor pentru evaluarea extraordinară a judecătorului” cu sintagma „Consiliului Superior al Magistraturii pentru dispunerea evaluării extraordinare a judecătorului.”;	34. Se acceptă.
	35. la art. 39 alin. (1) se propune a fi exclusă prevederea de la lit. h);	35. Nu se acceptă. Nu este clar raționamentul și motivul obiecției.

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>36. la art. 39 alin. (2) se propune a fi exclusă prevederea de la lit. h);</p>	<p>36. Nu se acceptă. Nu este clar raționamentul și motivul obiecției</p>
	<p>37. la art. 39 se propune a fi exclus alin. (3), deoarece prevederea dată este specificată la art. 37 alin. (4) și contravine prevederii date;</p>	<p>37. Se acceptă.</p>
	<p>38. la art. 40 se propune a fi reformulat sub aspectul validării sau invalidării hotărârii colegiului disciplinar în conformitate cu prevederile art. 21 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii;</p>	<p>38. Nu se acceptă. Potrivit conceptului proiectului legii se propune renunțarea la procedura de „validare” de către CSM. În acest sens, au fost propuse și modificările corespundente la art. 21 din Legea CSM, fiind propusă abrogarea acestuia. În același timp, se propune ca hotărârile colegiului disciplinar să poată fi contestate în fața Consiliului Superior al Magistraturii, care va putea sau să mențină hotărârea colegiului disciplinar sau să emită o nouă hotărâre. Prin urmare, procedura validării hotărârilor Colegiului disciplinar pare a fi inutilă. Mai mult ca atât, o procedură similară este aplicată și privitor la deciziile a celorlalte două colegii ale CSM: de selecție și de evaluare a performanțelor. În contextul celor enunțate este rațional de a păstra caracterul omogen și unitar al prevederilor legale care se referă la interacțiunea CSM și colegiile sale.</p>
	<p>39. la art. 41 alin. (4) lit. b) se propune a fi modificat după cum urmează: „admiterea contestației și modificarea hotărârii colegiului disciplinar;” și completat cu litera c) cu următorul conținut: „remiterea hotărârii pentru reexaminare colegiului disciplinar, în cazul constatării încălcărilor procedurale”.</p>	<p>39. Nu se acceptă. Potrivit conceptului proiectului se propune ca toate deciziile privind sancționarea judecătorilor să fie emise de către Colegiul disciplinar – organ, care la fel este compus în majoritate de judecători, care sînt aleși de către colegii acestora, fiind respectate în acest mod, recomandările internaționale. În același timp, oferirea dreptului de a contesta deciziile colegiului disciplinar, conform ultimei versiuni a proiectului unei instanțe de judecată, de asemenea este chemat să asigure și să respecte dreptul judecătorilor la un recurs efectiv.</p>
	<p>40. Tergiversarea neîntemeiată a examinării cauzelor reprezintă una din varietățile încălcării grave a normelor de drept procesual, în urma căruia se</p>	<p>40. Se acceptă parțial. Abaterile disciplinare privitor la tergiversarea proceselor de</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
Curtea de Apel Chișinău	<p>tărăgănează examinarea cauzei în fond sau se încalcă termenele exercitării altor drepturi procesuale ale participanților la proces, în rezultatul căruia aceștia sunt lipsiți de dreptul la un proces echitabil (desfășurarea procesului în termene rezonabile) și la o justiție operativă. Este necesar de subliniat, că tergiversarea (tărăgănarea) examinării cauzelor nu tot timpul este condiționată din culpa judecătorilor. Rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie să fie apreciată prin prisma circumstanțelor cauzei concrete ținându-se cont de criteriile stabilite de lege, și anume de complexitatea cazului, conduita instanței de judecată și de comportamentul părților și altor participanți la proces.</p>	<p>judecată au fost formulate astfel, încât judecătorii să poată fi sancționați doar dacă tergiversările respective sînt imputabile judecătorilor. Evident, că la examinarea acestor categorii de abateri, colegiul disciplinar va lua în calcul circumstanțele cauzei concrete: <i>complexitatea cazului, conduita instanței de judecată și de comportamentul părților și altor participanți la proces.</i></p>
	<p>41. Referitor la abaterile disciplinare prevăzute de art. 4 lit. b, h și q din proiectul Legii, remarcăm faptul, că nu poate fi inclusă niciodată în structura abaterii disciplinare activitatea jurisdicțională din moment ce tocmai aceasta constituie obiectul de reglementare a independenței judecătorești care trebuie să fie sustrasă oricărui control al executivului sau legislativului, consecință a separației puterilor în stat, consacrată constituțional. incriminarea ca abatere disciplinară, a conduitelor prevăzute de art. 4 lit. b), h și q din proiectul Legii, atinge grav actul de justiție în însăși substanța lui, din moment ce controlul administrativ examinează aplicarea legii de către judecător (norma de drept material ori procesual) și hotărîrea judecătorească (motivare, conținut), actul de judecată fiind repus în discuție de o autoritate care nu este judiciară.</p>	<p>41. Se acceptă parțial. A se vedea argumentele invocate la p. 40 al prezentei sinteze.</p>
	<p>42. Una din probleme grave abordate în acest proiect vizează abaterea disciplinară prevăzută la art. 4 lit. i, prin includerea în sfera abaterilor disciplinare a încălcării în procesul de înfăptuire a justiției a normelor imperative ale legislației. Astfel cercetarea unei astfel de abateri presupune efectuarea unei analize pe fond a soluției stabilite printr-o hotărîre judecătorească, în afara căilor de atac prevăzute de lege. Organele care ar putea sancționa magistrații sau verifica actele emise de aceștia, pentru elementele extinse ca celei proceduri, ele pot substitui instanțelor judecătorești în analiza de fond a modului în care a fost interpretată și aplicată legea cu privire la o situație de fapt concretă, întrucât acestea din urmă sunt singurele investite prin Constituție cu rolul de a înfăptui justitie. Practic, pe cale indirectă, s-ar ajunge de facto la instituirea unei instanțe extraordinare, care ar înfăptui justitie în afara sistemului instanțelor judecătorești, situație interzisă expres prin Constituție. În plus, efectele se prezumă decât în mod aparent la situația magistratului, întrucât sancționarea disciplinară a acestuia constituie temei de revizuire, ceea ce înseamnă că pe calea acțiunii disciplinare exercitate pentru astfel de motiv s-ar</p>	<p>42. Nu se acceptă. Stabilirea caracterului <i>imperativ</i> al normelor care au fost încălcate va reveni colegiului disciplinar, care va examina în fiecare caz concret situația de fapt prin raportarea la normele legale care au fost încălcate și consecințele încălcării acestor norme de către judecător.</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>putea ajunge la repunerea în discuție a fondului unui proces soluționat irevocabil, creându-se un fel de recurs extraordinar, fiind cunoscută jurisprudența în materie a CEDO. Menționăm, că recomandarea Rec (1994)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind independența, eficiența și rolul judecătorilor; opinia nr. 1 a CCJE privind standardele privind independența sistemului judiciar și inamovibilitatea judecătorilor), procedurile disciplinare, precum și acțiunile în civil și penal privind judecătoria trebuie să conțină garanții că protejează pe deplin independența judecătorilor, prin excluderea oricăror forme de control administrativ a hotărârilor.</p>	
	<p>43. Trezesc îndoiele și introducerea abaterilor disciplinare privind aplicarea în mod intenționat a legislației contrar practicii judiciare uniforme, dacă acest fapt a fost constat printr-o hotărâre irevocabilă. În acest context ar dori să menționăm, că în practica judecătorească prin hotărâri judecătorești irevocabile, instanța ierarhic superioară pe același caz, aplică și interpretează în mod diferit aceeași normă juridică. Apare întrebarea, în cazul când practica judiciară este neuniformă, cum poate fi un magistrat sancționat pentru nerespectarea prevederilor art. 1 al. 1 lit. "h" din Proiect?</p>	<p>43. Se acceptă parțial.</p> <p>Potrivit versiunii finale a proiectului și la recomandarea expertului OSCE care a analizat proiectul legii, s-a propus introducerea unor calificative suplimentare și anume ca aplicarea legislației contrar practicii judiciare uniforme să fie făcută <i>in mod intenționat cu rea voință</i> sau să fie <i>repetată din neglijență gravă</i>.</p> <p>Toate aceste circumstanțe urmează a fi examinate și stabilite în procesul de examinare a cauzei disciplinare concrete.</p>
	<p>44. Este abatere disciplinară „utilizarea unor expresii inadecvate în cuprinsul hotărârilor judecătorești sau a actelor judiciare ori motivarea în mod vădit contrară raționamentului juridic, de natură să afecteze prestigiul justiției sau demnitatea funcției de magistrat”. Considerăm, că actele judiciare sunt susceptibile de desființare, respectiv de casare, în ipoteza nerespectării normelor de procedură, doar în căile de atac, promovate de părți, în condițiile legii. Căile de atac sunt mijloace sau remedii juridice procesuale prin intermediul cărora se poate solicita verificarea legalității și temeiniciei hotărârilor judecătorești și remedierea erorilor săvârșite. Prin intermediul căilor de atac se declanșează controlul judiciar, ce are ca obiect hotărâri pronunțate de organe care fac parte din același sistem de autorități publice. Doar acest control al hotărârilor judecătorești este permis de dispozițiile constituționale.</p>	<p>44. Nu se acceptă.</p> <p>Reguliile de procedură stabilesc în mod expres condițiile de formă și de conținut ale hotărârilor judecătorești. Ținând cont de impactul pe care îl produc hotărârile judecătorești, este important ca aceste hotărâri să poarte un caracter clar și previzibil, fără a fi utilizate expresii inadecvate. Prin urmare, din perspectiva justițiabililor, precum și din necesitatea sporirii încrederii în sistemul judecătorec prezența unei asemenea abateri este necesară.</p>
	<p>45. Le fel nu suntem de acord cu extinderea termenului de prescripție de atragere la răspundere disciplinară, de la 1 an până la doi ani. În acest context menționăm, că conform art. 209 din Codul Muncii sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua</p>	<p>45. Nu se acceptă.</p> <p>Codul muncii stabilește reguli generale pentru salariați și angajatori în domeniul răspunderii disciplinare.</p> <p>În același timp, caracterul universal al Codului muncii nu</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical. (2) Sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare, iar în urma reviziei sau a controlului activității economico-financiare – după expirarea a 2 ani de la data comiterii. Conform art. 3 al. 2 Cod Contravențional a R. Moldova, termenul de prescripție a răspunderii contravenționale este de 3 luni. Astfel, constatăm, că termenul de prescripție privind atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului, contravin normelor imperative, prevăzute de legislație Republicii Moldova, care duce la punerea magistratului într-o situație nefavorabilă față de toți cetățenii republicii, ori nici o reglementare actuală nu instituie prescripție de atragerea la răspundere întru termen astfel de extins.</p> <p>46. La fel constatăm, că și al. 3 din art. 5 al Proiectului vizat, termenul vizat este destul de extins, în condițiile în care pentru alte categorii de delictive, care de altfel sunt mai grave după forma lor și conținut, legea reglementează un termen mai redus, de exemplu al. 3 din Codul Contravențional, conform căruia termenul prescripției curge de la data săvârșirii contravenției.</p>	<p>împiedică legislatorul să prevadă condiții cu caracter special pentru unele categorii de angajați ai sectorului public, inclusiv judecătorii.</p> <p>Prin urmare, luând în considerare statutul special al judecătorului, procedura propusă prin prezentul proiect de lege, precum și impactul activității judecătorului este necesar ca termenul de prescripție pentru tragerea lor la răspundere disciplinară să fie unul rezonabil, încât să asigure iminența tragerii la răspundere disciplinară.</p> <p>46. Se acceptă. Articolul 5 a fost revăzut, iar alin. (3) a fost exclus.</p>
Curtea de Apel Comrat	<p>47. La art. 4 alin. (1) lit. h) formularea tipului de abatere disciplinară nu este expus în mod concret și corect. Considerăm că este necesar de concretizat termenele concrete la expirarea cărora va parveni răspunderea și care sînt motivele vădit imputabile judecătorului</p>	<p>47. Nu se acceptă. Termenele de îndeplinire a acțiunilor procesuale sunt prevăzute expres în Codurile de procedură și legislația conexasă, prin urmare nu pot fi acceptate argumentele privind posibila interpretare extensivă a abaterii respectivă.</p>
	<p>48. La art. 4 alin. (1) lit. p) – judecătorii consideră, că introducerea tipului dat de răspundere nu este adecvată, deoarece chestiunile date sunt reglementate de Codul de Etică a Judecătorilor și nu este suficient de clar anume în baza căror temeuri vor fi stabilite concordanța sau neconcordanța conținutului hotărîrii normelor etice. Din aceste motive considerăm incorect faptul excluderii unui asemenea tip de abatere drept încălcare a normelor Codului de Etică a judecătorului. Considerăm, că în cazul dat urmează a vorbi nu despre excluderea, ci despre concretizarea abaterilor ce duc la răspunderea disciplinară.</p>	<p>48. Nu se acceptă A se vedea comentariile incluse la p. 44 al prezentei sinteze. În același timp, modul de redactare a hotărîrilor nu poate cădea sub incidența Codului de etică al judecătorului, or domeniul de reglementare a acestuia este altul.</p>
	<p>49. La art. 4 alin. (1) lit. q) – acest tip de răspundere disciplinară la fel nu este formulat concret, deoarece nu este clar despre care anume manifestări care aduc atingerea onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, merge</p>	<p>49. Nu se acceptă Respectiva încălcare va fi constatată de către colegiul disciplinar prin raportarea circumstanțelor invocate în sesizare la</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	vorba.	comportamentul judecătorului.
	<p>50. La art. 7 al. (1) – excluderea unui asemenea tip de sancțiune disciplinară ca mustrarea aspră contravine al. (1) al art. 206 Codul Muncii al RM, care prevede 4 tipuri de sancțiuni disciplinare: avertismentul, mustrarea, mustrarea aspră și eliberarea din funcție, iar pe lângă aceasta, asemenea modificări vor duce și la diminuarea garanțiilor judecătorilor referitor la aplicarea dreptului la muncă, prevăzut de art. 43 din Constituția RM.</p>	<p>50. Se acceptă parțial.</p> <p>Prevederile Codului muncii nu sunt relevante în cazul judecătorilor, aceștia beneficiind de un statut special.</p> <p>În scopul individualizării sancțiunilor disciplinare conform abaterilor comise, s-a propus completarea proiectului legii cu o nouă sancțiune: reducerea salariului de la 15 la 30% pentru o perioadă de la 3 luni la 1 an.</p>
	<p>51. În redacția nouă a Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor lipsește posibilitatea anulării sancțiunii disciplinare, care au fost prevăzute în art. 24 al redacției actuale din Legea cu privire la colegiul disciplinar și la răspunderea disciplinară a judecătorilor. Luând în considerare faptul, că anularea sancțiunii disciplinare este prevăzută de art. 211 CM al RM, care garantează posibilitatea dată pentru toți angajații R.M., este inadmisibil de exclus prevederile privind anularea sancțiunilor disciplinare din proiectul dat. Din câte este știut, pedeapsa urmărește scopul de a-l corecta pe cel pedepsit și anularea pedepsei stimulează persoana pedepsită spre corectare considerent din care această modificare nu corespunde scopului pedepsei.</p>	<p>51. Se acceptă parțial.</p> <p>Anularea sancțiunii disciplinare va avea loc odată cu consumarea consecințelor acesteia, stabilite la art. 7 din proiect.</p>
	<p>52. Prevederile aliniatului (4) a art. 7 din proiectul Legii în opinia judecătorilor contravin normelor articolului 211 al. (1) CM al RM, în care este stipulat, că termenul de validitate a sancțiunii disciplinare nu poate depăși un an din ziua aplicării.</p>	<p>52. Nu se acceptă.</p> <p>Codul muncii este o lege general aplicabilă tuturor categoriilor de salariați, dar stabilește expres că prevederile acestuia se aplică cu derogările stabilite de legile speciale.</p> <p>În cazul reglementării răspunderii disciplinare a judecătorilor, este evidentă necesitatea stabilirii unor reguli distincte, reieșind din statutul lor, dar și impactul abaterilor disciplinare comise de judecători.</p>
<p>Curtea de Apel Bălți</p>	<p>53. Judecătorii colegiului penal al Curții de apel Bălți, au găsit oportun proiectul și posibil de a-l pune în aplicare</p>	<p>53. Se ia act.</p>
	<p>54. Este inutil adoptarea legii, deoarece răspunderea disciplinară a judecătorilor este reglementată destul în Legea cu privire la statutul judecătorului, Legea cu privire la colegiul disciplinar și de răspundere</p>	<p>54. Nu se acceptă.</p> <p>În prezent normele privind răspunderea disciplinară a judecătorilor</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
Judecătoria Strășeni	disciplinară a judecătorilor.	sunt dispersate în mai multe legi, fapt care provoacă incertitudini și complică procesul de interpretare și aplicare a normelor respective. Prin respectivul proiect de lege se oferă o abordare sistemică a tuturor normelor materiale și de procedură, ceea ce va permite o mai bună accesibilitate a textului legii, fiind expuse consecvent și succesiv toate etapele procedurii disciplinare, categoriile de abateri și categoriile de sancțiuni disciplinare, consecințele care vor surveni, precum și procedura de contestare a hotărârilor colegiului disciplinar și ale CSM.
	55. La art. 4 alin. (1) lit.e) la părerea noastră această situație poate fi exploatată de unii membri ai societății ca o intervenție abuzivă sau exploatarea pozițiilor de judecător. <i>Cum își va apăra judecătorul interesele unui membru de familie, în special a minorului, a bătrînilor în raport cu alte autorități, instituții sau funcționari, fără a fi percepuți ca intervenție abuzivă sau exploatarea poziției de judecător?!!!</i>	55. Nu se acceptă. Ținînd cont de statutul special al judecătorului, precum și a obligațiilor acestuia stabilite în Legea nr. 544/1995, orice intervenții ale acestora în raport cu alte autorități prin exploatarea poziției de judecător nu poate fi acceptată.
	56. La art. 4 alin. (1) lit. h), i), j) – la părerea noastră se suprapun, ori toate acestea reprezintă niște încălcări în procesul de justiție, a normelor imperative ale legislație, altfel, dacă de pildă. Dacă se încalcă termenul de redactare a hotărîrilor judiciare, aceasta este o încălcare a normei imperative ale legislației. Și „ <i>Culmea</i> ” normele din lit. l), n), o), p) sînt înjositoare, badjocoritoare în adresa judecătorilor, ori la promovarea persoanei în funcția de judecător urmează să fie studiată persoanele ce pretind la această funcție și să nu poată fi promovate cu asemenea calități ce ar putea apărea în situațiile prevăzute de aceste norme. La părerea noastră, existența acestor prevederi vor fi recepționate de către societate că judecătorii sînt niște „bădărani, needucați, incuți”	56. Se acceptă parțial. Lit. j) a fost exclusă din textul proiectului. Lit. h) și i) reprezintă o detaliere a abaterilor care, frecvent, sunt comise de judecători, prin urmare, trebuie să existe o reacție adecvată a legislatorului în cazul comiterii acestora și asigurării sancționării judecătorilor.
	57. Art. 5 alin. (1) considerăm că termenul de doi ani este exagerat de mare. Mai mult de atît sintagma „... sau data cînd comiterea abaterii disciplinare a devenit cunoscută” v-a duce la situația cînd abaterea a fost descoperită la a 24 lună a termenului de doi ani, după care sancțiunea va putea surveni aplicată pe o perioadă de doi ani. Rezultă că judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară în termen de 4 ani.	57. Nu se acceptă. A se vedea comentariile detaliate de la p. 45 al prezentei sinteze.
	58. Aceași poziție menținem și față de alin. (3) al aceluiași articol.	58. Se acceptă. Alin. (3) a fost exclus.

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
Judecătoria Orhei	59. Referitor la termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară și anume în art. 5 alin. 1 , în loc de 2 ani de indicat 1 ani.	59. Nu se acceptă A se vedea comentariile detaliate de la p. 45 al prezentei sinteze.
	60. Referitor la condițiile și consecințele aplicării sancțiunilor disciplinare și anume art.8 alin.6 (ultimul aliniat, deoarece s-a comis o eroare și s-a indicat de 2 ori alin. 5), în loc de 2 ani de indicat 1ani.	60. Se acceptă parțial. A fost rectificată numerotarea. Termenul de 2 ani al sancțiunii a fost păstrat, fiind necesar ca sancțiunea nu doar să fi aplicată, dar și să producă anumite efecte, care urmează a fi resimțite de către persoana care le-a comis.
	61. Referitor la examinarea cauzelor disciplinare de colegiul disciplinar și anume art. 31 alin. 1 , în loc de 15 zile de indicat 30 zile.	61. Se acceptă
Judecătoria Bălți	62. La art.10 alin. (1) cuvintele „reprezentanți ai societății civile” lasă loc pentru interpretări neclare.	62. Nu se acceptă. Termenul de „reprezentanți ai societății civile” este deja un termen în uzul legislativului, fiind deja utilizat în Legea nr. 154 din 5 iulie 2012 cu privire la selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor.
	63. La art. 5 alin.(1), alin. (4) venim cu propunerea să fie micșorat termenul la 6 luni, de la data comiterii abaterii disciplinare.	63. Nu se acceptă A se vedea comentariile detaliate de la p. 45 al prezentei sinteze.
	64. La art. 7 alin. (1), alin. (4) există o discordanță între prevederile Codului Muncii și sancțiunile prevăzute în proiect.	64. Nu se acceptă A se vedea comentariile de la p. 45 al prezentei sinteze.
	65. La art. 8 alin. (5) venim cu propunerea să fie micșorat termenul până la 1 an.	65. Nu se acceptă. Termenul de 2 ani al sancțiunii a fost păstrat, fiind necesar ca sancțiunea nu doar să fi aplicată, dar și să producă anumite efecte, care urmează a fi resimțite de către persoana care le-a comis.
	66. La art. 4 alin. (2) lit. c) Urmează a fi indicat drept izvor a practicii judiciare avizele consultative ale CSJ. Totodată, considerăm necesar de a elucida această prevedere, deoarece anterior această modificare a fost declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională	66. Se acceptă parțial. Norma respectivă a fost redactată potrivit constatărilor Curții Constituționale.

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
Judecătoria Bender	67. La art. 4 alin. (2) lit. h) - nu sunt stabilite limitele determinate pentru „Vădit imputabile”	67. Nu se acceptă. Textul legii a fost formulat astfel, încît să nu lase loc pentru interpretări și anume calificativul „vădit imputabile” urmează să prevină eventualele derapări și interpretări extensive, or, de fiecare dată se va urmări stabilirea faptului dacă încălcarea termenelor a fost admisă anume din vina judecătorului.
	68. La art. 4 alin. (2) lit. k) Obligațiile de serviciu ale judecătorului au un spectru foarte larg de aplicare care necesită de a fi specificate, și este necesar de a face o specificare clară între lit. h) și l).	68. Se acceptă parțial. Lista abaterilor a fost revăzută în scopul excluderii dublărilor.
	69. La art. 4 alin. (2) lit. l) Atitudine nedemnă - nu este clară noțiunea. Considerăm că ar fi oportun înlocuirea acesteia deoarece are un spectru larg și contravine codului de etică al judecătorului	69. Nu se acceptă Stabilirea caracterului „demn” sau „nedemn” al atitudinii judecătorului va reveni colegiului disciplinar care va raporta comportamentul judecătorului la speța și circumstanțele concrete. Legea nu poate să distingă în mod cert și exhaustiv care ar putea fi manifestările concrete (eventual înjurături, cuvinte obscene etc.) care pot cădea sub incidența noțiunii de atitudine nedemnă, prin urmare acest fapt se va constata pentru fiecare caz în parte.
	70. La art. 4 alin. (2) lit. p) De revăzut noțiunea de „expresii inadecvate”. Acest punct îl apreciem drept nejustificat pentru a atrage la răspundere judecătorul.	70. Nu se acceptă. Regulile de procedură stabilesc în mod expres condițiile de formă și de conținut ale hotărîrilor judecătorești. Ținînd cont de impactul pe care îl produc hotărîrile judecătorești, este important ca aceste hotărîri să poarte un caracter clar și previzibil, fără a fi utilizate expresii inadecvate. Prin urmare, din perspectiva justițiabililor prezența unei asemenea abateri este necesară.
	71. La art. 5 alin. (1) Considerăm că termenul de 2 ani este prea mare și ar fi oportun de a fi stabilit un termen de pînă la 6 luni, și la aprecierea acestui termen urmează a se ține cont de ultimile modificări stabilite în CPP și CPC, în coraport cu acțiunile participanților la proces	71. Nu se acceptă. A se vedea comentariile de la p. 40 al prezentei Sinteze.
72. La art. 5 alin. (2) Care este necesitatea indicării suplimentare a acestei prevederi? Urmează a fi abrogat deoarece este în contradicție cu alin. (1) art. 5.	72. Nu se acceptă. În ultima versiune a proiectului a fost precizat că prevederea de la alin. (2) al art. 5 reprezintă o derogare de la alin. (1). În același	

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
		<p>timp, alin. (2) a fost completat cu o nouă prevedere în temeiul căreia, tragerea la răspunderea disciplinară în condițiile respective nu poate avea loc mi tirziu de 5 ani de la data comiterii abaterii.</p>
	<p>73. La art. 5 alin. (3) Această prevedere stabilește un contradictoriu inechitabil cu prevederile CP și CC.</p>	<p>73. Se acceptă. Alin. (3) de la art. 5 a fost exclus din ultima versiune a proiectului.</p>
	<p>74. La art. 7 alin. (1) lit. c) Sancțiunile sunt limitative (puține), urmînd a fi aplicate cel puțin 5. Considerăm că ar trebui inclusă „atenționarea” după avertisment și după mustrare – mustrare aspră</p>	<p>74. Se acceptă parțial Proiectul legii a fost complementat cu o nouă sancțiune: reducerea salariului de la 15% la 30% pentru o perioadă de la 3 luni la 1 an, în scopul individualizării sancțiunilor aplicate pentru abaterile disciplinare comise.</p>
	<p>75. La art. 7 alin. (3) Considerăm că atenționarea nu ar trebui să fie în formă scrisă, totodată potrivit prevederilor stabilite în lege pentru avertisment nu este stabilit termen. Termenele stabilite la art. 3, 4 și 5 sunt exagerat de mare, mai mult ca atît termenul de 2 ani (alin. 4) urmează a fi exclus deoarece poate avea un caracter abuziv</p>	<p>75. Nu se acceptă. Toate sancțiunile aplicate judecătorilor urmează a fi fixate în scris și urmează să producă anumite consecințe. În caz contrar, tragerea la răspundere disciplinară riscă să devină un mecanism declarativ/iluzoriu și poate să genereze o eventuală stare de „impunitate” a judecătorilor. În același timp, proiectul prevede și survenirea unor consecințe pentru comiterea abaterilor disciplinare, respectiv, sancțiunea care va fi „temeiul survenirii acestor consecințe” trebuie să poată fi stabilită identificată documentar.</p>
	<p>76. La art. 8 alin. (4) Considerăm că această prevedere urmează a fi exclusă deoarece, creează o limitare și imixtiune a judecătorului.</p>	<p>76. Se acceptă. Sancțiunile trebuie să producă un anumit efect. Prin urmare, inserarea interdicției de promovare în funcții administrative sau instanțe ierarhic superioare reprezintă o consecință adecvată.</p>
	<p>77. La art. 8 alin. (5) Este o limitare a dreptului la angajare, mai mult ca atît avînd în vedere că persoana a fost pedepsită deja</p>	<p>77. Nu se acceptă. Sancțiunea „eliberării din funcție” este cea mai gravă sancțiune care poate fi aplicată judecătorilor și, respectiv, trebuie să genereze consecințe pe măsură. Or, odată eliberat din funcția de judecător, persoana este exclusă din corpul magistraților și devine o persoană care nu corespunde criteriului „reputație ireproșabilă”.</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>78. La art. 10 alin. (3) Termenul de 6 ani este prea mare, propunem de a fi stabilit un termen de 4 ani, potrivit practicii în astfel de situații.</p>	<p>78. Nu se acceptă. În temeiul proiectului s-a propus stabilirea unui termen mai mare pentru mandatul membrilor colegiului, dar fără posibilitatea ca acesta să poată fi prelungit. O asemenea prevedere este justificată și de necesitatea păstrării unei continuități, excluderea unor interferențe nepotrivite cu CSM și alte colegii din subordinea acestuia, evitarea riscurilor potențialelor presiuni privind neprelungirea mandatului, în anumite situații.</p>
	<p>79. La art. 11 alin. (4) Condițiile de numire în funcție a membrilor sunt inechitabile, deoarece un judecător trebuie să aibă o vechime în muncă de cel puțin 6 ani, iar membru din rândul societății -5 ani.</p>	<p>79. Se acceptă. Prevederile au fost revăzute, urmînd ca membrii societății civile, la fel să dețină o vechime în domeniu de cel puțin 7 ani.</p>
	<p>80. La art. 14 alin. (3) Considerăm că persoana care urmează să îndeplinească atribuțiile președintelui în cazul absenței temporare sau a vacanței funcției, trebuie să fie aleasă de către membri.</p>	<p>80. Nu se acceptă. Legea stabilește un criteriu obiectiv, în temeiul căruia va fi posibilă desemnarea provizorie a președintelui colegiului disciplinar.</p>
	<p>81. La art. 21 alin. (4) Considerăm că prin această prevedere este stabilit un comportament inechitabil deoarece practica CEDO admite renunțul la acțiune</p>	<p>81. Se acceptă. Proiectul, în versiunea finală, oferă posibilitatea renunțării la sesizarea depusă, însă acest fapt nu va exclude pornirea procedurii disciplinare.</p>
	<p>82. La art. 27 alin. (1) lit.c) Dreptul la revocare nu se admite, însă dreptul de a sesiza are o aplicare prea largă.</p>	<p>82. Se acceptă parțial. Nu este clară obiecția formulată. În același timp, au fost operate rectificările respective.</p>
	<p>83. La art. 36 alin. (5) Considerăm că cuvîntul „acuzării” ar trebui exclus ori înlocuit cu altul.</p>	<p>83. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit, fiind specificat că este vorba de examinarea cauzei doar în limitele „admisibilității” declarate de completul de admisibilitate.</p>
	<p>84. La art. 37 alin. (2) Hotărârile colegiului disciplinar să fie adoptate cu majoritatea calificată a membrilor nu a 6 membri</p>	<p>84. Se acceptă. Potrivit ultimei versiuni a proiectului, colegiul va fi constituit din 9 membri, hotărârile acestuia urmînd a fi votată cu majoritatea</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
		voturilor membrilor colegiului.
Judecătoria Vulcănești	85. La art. 5 alin. (1) în privința termenului tragerii la răspundere a judecătorului să fie schimbat de la 2 ani la 1 an.	85. Nu se acceptă. A se vedea comentariile precedente din sinteză la acest articol.(p.45 din Sinteza)
Judecătoria Militară	86. Nu are obiecții și propuneri, „fiind pe poziția Curții Supreme de Justiție”.	86. Se ia act.
Judecătoria Florești	87. Nu are obiecții și propuneri.	87. Se ia act.
Curtea Supremă de Justiție	88. Nu are obiecții și propuneri.	88. Se ia act.
Procuratura Generală	89. A completa sancțiunile disciplinare din art. 7 pentru a avea mai mare marja de aplicare. Conform legislației internaționale articolul poate fi completat cu următoarele categorii de sancțiuni: a) diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 15% pe o perioadă de la o lună la 3 luni; b) transferul disciplinar pentru o perioadă de la o lună la 3 luni la o instanță, situată în aceeași circumscripție. c) suspendarea dreptului de avansare în funcție de la 1 an până la 2 ani.	89. Se acceptă parțial. Proiectul legii a fost completat cu o nouă sancțiune „reducerea salariului”. Privitor la celelalte două sancțiuni propuse, menționăm că, în condițiile Republicii Moldova, aplicarea acestor două sancțiuni se prezintă a fi problematică. Cît privește dreptul de a pretinde promovarea acesta va fi suspendat pe perioada acțiunii sancțiunii disciplinare.
	90. Pentru președinții instanțelor poate constitui abatere disciplinară și nerespectarea termenelor și a procedurii pentru organizarea concursurilor sau examenelor pentru ocuparea funcțiilor de conducere.	90. Nu se acceptă. Potrivit ultimelor modificări la Legea privind organizarea judecătorească toate atribuțiile respective urmează a fi îndeplinite de către șefii secretariatelor instanțelor judecătorești, iar președinții vor răspunde pentru neîndeplinirea obligațiilor statuate la art. 16/1 din Legea privind organizarea judecătorească.
	91. La art. 8 alin. 5) de completat cu prevederea care ar stabili că judecătorul eliberat din funcție pentru o încălcare disciplinară să nu poată fi numit în funcția de procuror pentru o perioadă de 10 ani	91. Nu se acceptă. O asemenea prevedere nu poate fi inserată în textul legii respective, or, condițiile pentru accederea în funcția de procuror sunt stabilite în Legea cu privire la Procuratură.
Serviciul de Informații și	92. La art. 4 alin. (1) : Nota informativă nu oferă explicații privitor la poziția autorului în partea ce ține	92. Se acceptă.

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
Securitate	de neinclusiunea în proiect a abaterii disciplinare „absentarea nemotivată de la serviciu, întârzierea ori plecarea de la program”. Avînd în vedere gravitatea acțiunii și eventualul impact asupra disciplinei muncii considerăm oportună includerea în lista abaterilor disciplinare și a faptei sus-menționate	Proiectul legii a fost completat cu abaterea respectivă.
	93. La art. 4 alin. (1) : La lit. m) considerăm oportună completarea prevederii astfel, încît aceasta să facă referire și la restricțiile de serviciu ale judecătorului, stabilite la art. 8 al Legii cu privire la statutul judecătorului	93. Se acceptă. Normele respective vor fi aplicate în raport cu obligațiile, restricțiile și incompatibilitățile prevăzute de Legea cu privire la statutul judecătorului.
	94. La art. 5 alin. (3) de exclus. Norma stipulată în proiect este una imprecisă, interpretabilă și excesivă. De fapt, termenul de prescripție trebuie să se încadreze în termenul de prescripție stabilit la alin. (1) și (2) a art. 5. Pe cînd dacă urmărim logica a prevederii alin. (3) ar rezulta că termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară ar putea constitui 4 ani (2 ani pînă la emiterea deciziei privind admisibilitatea și 2 ani după intentarea procedurii disciplinare).	94. Se acceptă. Alin. (3) a fost exclus din textul art. 5.
	95. La art. 8 alin. (3) cuvintele „și alin. (6) urmează a se exclude”, avînd în vedere că sancțiunea de eliberare din funcția de judecător are ca rezultat încheierea raporturilor de muncă și nu are termen fixat de acțiune.	95. Se acceptă. Sintagma respectivă a fost exclusă.
Ministerul Finanțelor	96. În art. 15 alin. (3) al proiectului, indemnizația echivalentă cu 5 la sută (1/20) din salariul judecătorului CSJ prevăzută pentru membrii colegiului disciplinar din societatea civilă atrage după sine costuri suplimentare care nu au fost estimate și nici argumentate. Mai mult ca atît aceste cheltuieli nu au fost prevăzute în Legea bugetului de stat pe anul 2013 și nici în estimările pe anii 2014-2015.	96. Nu se acceptă. Asemenea prevederi deja se aplică membrilor colegiului de selecție și colegiului de evaluare a CSM. Calculele respective vor fi prezentate de CSM pentru Legea bugetului pentru anul 2014.
	97. Nu este clar în baza căror prevederi legale vor fi compensate cheltuielile pentru preluarea și realizarea volumului de lucru al judecătorilor numiți în funcția de membru al colegiului disciplinar.	97. Se acceptă parțial. Prevederea respectivă nu necesită cheltuieli suplimentare și va fi acoperită din contul mijloacelor financiare alocate instanței judecătorești respective în cadrul căreia activează judecătorul, membru al colegiului disciplinar.
Ministerul Muncii, Protecției	98. Nu are obiecții și propuneri.	98. Se ia act.

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
Sociale și Familiei		
<p>Dumitru Visternicean Membru al CSM</p>	<p>99. Abaterile disciplinare sunt prea multe și expuse neconcret. Mai mult ca atât, unele se repetă, fiind expuse cu alte cuvinte (vezi alin.(1) lit.b) i) m) art.(4)), altele sunt transcrise din legislația țărilor străine, fără a fi relevante R.Moldova (alin.(1) lit.o)). În același timp au fost omise unele abateri disciplinare care și-au găsit aplicare pe parcurs (absența nemotivată de la serviciu, întârzierea sau plecarea de la program) fără a fi motivate suficient. Consider că abaterea disciplinară "absența nemotivată de la serviciu", are dreptul de a fi ca o abatere separată și nu poate fi încorporată în abaterea "neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere, imputabilă judecătorului a unei obligații de serviciu, fără motive justificative". Abaterile disciplinare (art.4 din proiect) urmează a fi păstrate în Legea cu privire la statutul judecătorului, or, acolo se mai conțin drepturile și obligațiile judecătorului, restricțiile de serviciu ale judecătorului, ținuta vestimentară, temeieri, încălcarea cătora se pot solda cu sancțiuni disciplinare. În acest sens, art.3 din proiect, limitează institutul răspunderii disciplinare a judecătorilor prin fraza, că judecătorii vor purta răspunderea disciplinară pentru comiterea unei abateri disciplinare "prevăzute de prezenta lege".</p> <p>100. Ar fi oportun ca după art.7 să avem un art.7', care s-ar intitula Legislația răspunderii disciplinare, în următoarea redacție: Răspunderea disciplinară a judecătorilor se reglementează de Constituția R.Moldova și tratatele internaționale la care R.Moldova este parte, prezenta lege, Legea cu privire la statutul judecătorului, Legea cu privire la CSM și alte legi organice și acte normative. La examinarea procedurii disciplinare se aplică legea materială, care este în vigoare la momentul comiterii abaterii disciplinare. Legea nouă se va aplica dacă ea nu agravează situația judecătorului (redacția poate fi și alta)</p> <p>101. Cred că ar fi necesar de a stabili temeieri când se exclude răspunderea disciplinară a judecătorului. De exemplu: art. 22 alin.2 din Legea 544; expirarea termenului de prescripție; și alte temeieri.</p> <p>102. De asemenea cred că ar fi oportun ca prin normă juridică de stabilit când sesizarea urmează a fi lăsată fără examinare. Propun următoarea redacție:</p>	<p>99. Se acceptă. Lista abaterilor disciplinare a fost revăzută în vederea excluderii dublării/suprapunerii abaterilor disciplinare. Cît privește necesitatea păstrării listei abaterii disciplinare în Legea cu privire la statutul judecătorului, nu susținem această poziție, deoarece proiectul legii va reprezenta legea cadru care se va aplica răspunderii disciplinare, în acest context fiind necesară includerea tuturor prevederilor: materiale și procedurale într-un singur act.</p> <p>100. Nu se acceptă. În cazul în care unele norme sunt conexe cu alte acte legislative, pe parcursul textului au fost făcute referințe exprese. Cît privește aplicarea legilor în timp și caracterul retroactiv al acestora, proiectul a fost completat cu dispozițiile finale și tranzitorii de rigoare.</p> <p>101. Nu se acceptă. Proiectul legii reglementează în mod expres cazurile când survine răspunderea disciplinară. Prin urmare, nu este rațională includerea unor norme care ar stabili alte cazuri, acesta presupunându-se implicit.</p> <p>102. Se acceptă. Proiectul legii a fost completat cu prevederi, în temeiul cărora</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>Sesizarea în care se invocă legalitatea și temeinicia actelor de dispoziție judecătorești sau se referă la acțiunile judecătorului, care pot fi contestate pe altă cale, în altă procedură sau țin de competența altor organe (de exemplu, solicitarea de a intenta dosar penal împotriva judecătorului), nu vor fi supuse verificării fiind lăsate fără examinare, despre ce va fi înștiințată persoana respectivă, printr-o scrisoare nesusceptibilă de atac. De asemenea, vor fi lăsate fără examinare sesizările nesemnate de persoana care a depus-o, în afara cazurilor când vor exista temeuri de autosesizare a inspecției judiciare.</p>	<p>sesizările vădit nefondate vor putea fi respinse de către inspectorii judecători.</p>
	<p>103. Consider necesar de a reglementa prin normă juridică situația când este intentată procedura penală împotriva judecătorului și există temeuri de a fi supus răspunderii disciplinare după cum urmează:</p> <p>Intentarea unei cauze penale împotriva judecătorului și achitarea lui ulterioară sau clasarea procesului penal, nu exclude atragerea judecătorului la răspundere disciplinară(practica actuală confirmată și de CSJ)</p>	<p>103. Se acceptă parțial.</p> <p>Articolul 4 a fost completat cu un nou temei al răspunderii disciplinare: comiterea unei fapte care conține elementele unei infracțiuni sau contravenții.</p>
	<p>104. Cum se va proceda atunci când pînă la examinarea procedurii disciplinare, judecătorul în privința căruia a fost intentată procedura s-a eliberat din propria inițiativă. Actualmente se consideră că dacă judecătorul s-a eliberat, el nu mai este subiect al răspunderii disciplinare și procedura se clasează. Mai bine zis, se recunoaște existența abaterii disciplinare dar nu este stabilită sancțiunea disciplinară. Mi se pare o poziție greșită, care urmează a fi soluționată prin lege. Aș propune următoare redacție: dacă pînă la examinarea procedurii în fond de către organul competent, judecătorul a fost eliberat din funcția deținută, indiferent de temeiul eliberării procedura va fi examinată în fond cu adoptarea hotărîrii și aplicarea sancțiunii. Sancțiunea nu va fi pusă în executare pe motiv ca judecătorul nu mai este în funcție.</p> <p>Varianta: Dacă a fost intentată procedura disciplinară în privința judecătorului și judecătorul a depus cerere de eliberare din proprie inițiativă, cererea va fi soluționată dar examinarea procedurii va continua.</p>	<p>104. Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost completat cu prevederi în temeiul cărora legea va fi aplicată și judecătorilor demisionați, fiind specificate și consecințele pentru judecătorii plecați în demisie, în cazul în care față de aceștia urmează a fi aplicată sancțiunea „eliberării din funcție”.</p>
	<p>105. Referitor la termenul de prescripție, pentru tragerea la răspunderea disciplinară (art.5 proiect).</p> <p>Consider că termenul de prescripție, pentru tragerea la răspundere disciplinară trebuie să existe, și el să fie un termen legal, rezonabil, previzibil, și concret, în special ce ține de calcularea lui. De asemenea, pledez pentru ca acest termen să fie de decădere, fără posibilitatea de a fi repus iar expirarea lui să excludă răspunderea disciplinară a judecătorului, care a comis abaterea disciplinară. Prin</p>	<p>105. Se acceptă parțial.</p> <p>Articolul 5 a fost revizuit integral. Alte comentarii detaliate a se vedea la p. 45 din prezenta Sinteză.</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>aceasta s-ar ridica disciplina participanților în procedura disciplinară. De aceea, susțin redacția actuală a art.11 din Legea cu privire cu privire la Colegiul disciplinar și la răspunderea disciplinară a judecătorului nr.950 din 19 iulie 1996, cu unele concretizări, și anume. “ 6 luni ” de substituit cu 1 an, iar după cuvîntul disciplinare, de completat de către inspecția judiciară: cuvintele “1 an” de înlocuit cu “18 luni”. În a doua propoziția a alin.(1) cuvintele “sancțiunea disciplinară se aplică” se substituie “procedura disciplinară se intentează” Se exclude din prima propoziție cuvintele “fără a se lua în calcul timpul în care judecătorul a fost bolnav sau se afla în concediu” Se completează cu: termenul de 18 luni, este un termen de decădere. Aici, sau undeva de indicat și termenul de depunere a sesizării. Propun următoare redacție.</p> <p>Persoana interesată, este în drept de a se adresa cu sesizarea la CSM, în termen de 3 luni de la momentul cînd a aflat sau a putut să afle despre abaterea disciplinară comisă de judecător .</p> <p>Termenul de 3 luni, este un termen de decădere. Acest termen nu se referă în cazurile de autosesizarea inspecției judiciare.</p>	
	<p>106. În privința răspunderii disciplinare a judecătorului ar mai fi oportun de menționat următoarele probleme de ordin general, care nu au fost reflectate în proiect sau au fost reflectate tangențial. Introducerea procedurii simplificate a verificării și examinării cauzei disciplinare. În special, atunci cînd judecătorul care a comis abaterea disciplinară, a recunoscut sincer vina sa, a confirmat cele invocate în sesizare, circumstanțele de fapt nu pot fi puse la îndoială, iar consecințele survenite nu sunt grave. În aceste condiții ar fi suficient ca judecătorul să fie audiat la ședința Colegiului (indiferent pe care cale se va merge), într-o procedură simplificată, care s-ar finisa cu adoptarea unei hotărîri, prin care judecătorul va fi atenționat asupra celor săvîrșite cu preîntîmpinarea de a nu săvîrși pe viitor abateri disciplinare. Aceasta va fi și ca o sancțiune, care va produce efectele respective pe un termen de 6 luni. Nu se va aplica această procedură în privința președintelui și vice-președintelui instanței judecătorești, pentru abaterile disciplinare, legate de exercitarea funcțiilor administrative.</p>	<p>106. Se acceptă parțial.</p> <p>Orice abatere disciplinară comisă de judecător urmează a fi sancționată și nu poate fi acceptată ideea că consecințele acestor abateri ar putea fi clasificate în categorii „grave”, „mai puțin grave” etc.</p> <p>În cazurile invocate în opinie poate fi aplicată o sancțiune mai puțină gravă, luînd în calcul consecințele pe care le produce cum ar fi sancțiunea „avertismentului”. În caz contrar, pot fi create precedente periculoase, cînd unele abateri chiar grave, dar recunoscute de judecător, ar rămîne nesancționate.</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>107. Cum se va proceda, când judecătorul care a comis abaterea disciplinară, singur va sesiza CSM, despre aceasta sau va pune la curent președintele instanței?</p> <p>Cred că în anumite condiții, această situație ar servi temei pentru eliberarea judecătorului de la răspunderea disciplinară, dar aceasta trebuie să fie stabilit prin lege.</p>	<p>107. Se acceptă parțial</p> <p>A se vedea comentariile la p. 106 de mai sus.</p>
	<p>108. Dreptul persoanei de a renunța sau de a retrage sesizarea depusă. Aest drept poate fi limitat prin stabilirea anumitor condiții cu exercitarea lui pînă la o anumită etapă. Cred că ar fi acceptabilă aceasta reglementare legală.</p>	<p>108. Se acceptă.</p> <p>Proiectul legii prevede în mod expres la art. 19 alin. (4) că <i>revocarea sesizării nu exclude pornirea sau desfășurarea procedurii disciplinare</i>, fiind posibil ca persoana care a depus sesizarea să fie în drept să o revoce, dar cursul mai departe a procedurii rămîne la latitudinea colegiului disciplinar.</p>
	<p>109. Practica actuală a CSM a statuat faptul că judecătorul care a comis abatere disciplinară în cadrul examinării unei pricini, hotărîrea căruia ulterior a fost menținută de instanța erarhic superioară, nu poate fi supus răspunderii disciplinare (de exemplu: a încălcat o normă imperativă, iar instanța erarhic superioară a menținut hotărîrea care a devenit irevocabilă).</p> <p>Consider, că ar fi corect dacă printr-o normă juridică, s-ar stabili, că <u>“indiferent de faptul dacă instanța ierarhic superioară a menținut hotărîrea în cadrul căreia judecătorul a comis abaterea disciplinară, ultimul va putea fi atras la răspundere disciplinară în ordine generală.”</u></p>	<p>109. Se acceptă parțial.</p> <p>Deoarece lista abaterilor disciplinare a fost revăzută, dispăre necesitatea ca unele abateri disciplinare, legate de acțiunile judecătorului, inclusiv emiterea hotărîrilor în cauze concrete să fie condiționată de existența unei hotărîri a instanței judecătorești ierarhice.</p>
	<p>110. Art.2 în redacția prezentată este de prisos, fără a fi expuse conținutul fiecăriui principiu (susțin propunerea lui Cristi Danileț).</p>	<p>110. Se acceptă parțial.</p> <p>A se vedea și comentariile de la p. 1 al prezentei Sinteze.</p>
	<p>111. Art.7, sancțiunile disciplinare sunt puține. Chiar dacă este criticată poziția vizavi de mustrarea aspra, eu a-și susține-o. Mai mult ca atât urmează de reglementat cum urmează a fi aplicate sancțiunile. Ne conducem de principiul consecutivității obligatorii (dacă pentru prima abatere a fost aplicată sancțiunea de avertisment, apoi pentru a doua va fi aplicată în mod obligatoriu mustrare) sau nu. Consider că, sancțiunea disciplinară aplicabilă judecătorului trebuie să fie raportată la abaterea disciplinară comisă, gravitatea ei, consecințele survenite, și în mod obligatoriu, personalitatea celui care a săvîrșit abaterea disciplinară. Toate acestea urmează a fi individualizate în fiecare caz aparte, și nu urmează a ține cont de principiul enunțat mai sus.</p>	<p>111. Se acceptă parțial.</p> <p>Proiectul a fost completat cu o nouă sancțiune: reducerea salariului.</p> <p>Propunerea privind introducerea sancțiunii „mustrare aspră” nu poate fi susținută pe motiv că, practica a demonstrat că între mustrare și mustrarea aspră nu există distincții majore. În vederea asigurării unui proces coerent de individualizare a pedepselor s-a considerat rațională includerea unei sancțiuni care va genera consecințe mult mai grave decît „mustrarea aspră”. De altfel,</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>Nu ar fi rău dacă s-ar reglementa instituțiile de abateri disciplinare repetată, săvârșirea sistematică a abaterilor disciplinare (2+1) aplicarea sancțiunilor disciplinare, cînd avem cumul de abateri disciplinare, conexare sau disjungerea procedurilor disciplinare.</p> <p>112. Art.8 persoana sancționată de asemenea nu poate fi ales în organele de autoadministrare judecătorească CSM (alin.4 de completat).</p>	<p>introducerea unei varietăți mai mari de sancțiuni este recomandată și de majoritatea documentelor internaționale și a fost reflectată și în opinia experților străini.</p> <p>112. Se acceptă.</p>
	<p>113. Art.9 de expus în redacția veche. Insist asupra excluderii cuvintelor “prin intermediul” (vezi argumentele expuse mai sus).</p> <p>114. Art.10, componența Colegiului Disciplinar de 11 persoane este mare. Ar fi suficient 9 persoane (7 +2), dacă se păstrează admisibilitatea. Dacă nu, e suficient 7 (5+2).</p> <p>115. Art.10 alin.(3) mandatul trebuie să fie ca și în privința CSM. Argumentele pentru 6 ani nu-s relevante și contravin întregii concepții de autoadministrare judecătorească. În calitate de membru a Colegiului Disciplinar, trebuie să fie selectați și aleși cei mai buni, competenți, cu o reputație ireproșabilă, judecători. Reșind din scopul, sarcina care stă în fața Colegiului Disciplinar, am putea deroga de la respectarea principiului proporționalității. În orice caz, instanțele superioare (CSJ, CA) trebuie să aibă prioritate chiar dacă judecătorii din judecătorii, numeric sunt mai mulți. Membrii societății civile trebuie să fie numiți numai de CSM. Implicarea Ministrului Justiției la numire, contravine Constituției Republicii Moldova (art.6, 114-116), această regulă a fost respectată la formarea Colegiilor de evaluare și selectare.</p>	<p>113. Se acceptă parțial. Colegiul disciplinar urmează să se bucure de autonomie în exercitarea mandatului său.</p> <p>114. Se acceptă. Componența numerică a colegiului a fost revăzută, urmînd ca acesta să fie constituit din 9 membri: 5 judecători și 4 membri ai societății civile.</p> <p>115. Nu se acceptă. A se vedea comentariile detaliate de la p. 78 al prezentei sinteze. Privitor la reprezentanții societății civile și modul de selecție și desemnare a se vedea comentariile de la p. 14 al prezentei sinteze.</p>
	<p>116. Art. 12, de mai completat cu „din propria inițiativă”. Alin. e) de exclus sau de expus (informează CSM despre ...).</p> <p>La formarea componenței colegiului pledez pentru instituirea institutului “supleanți” în număr de 3 (2+1) (vezi formarea CSM).</p> <p>117. Art.14 alin.3, cuvintele “cel mai în vîrstă” de substituit “ales de către”.</p>	<p>116. Se acceptă. Articolul 12 a fost revăzut integral și completat cu temeuri noi. A fost prevăzută și posibilitatea alegerii supleanților.</p> <p>117. Nu se acceptă.</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>Art.15 alin.(2) lit. f) de completat cu litera a). Chiar dacă nu accept completul de admisibilitate, în caz de menținere, procedura în fața lui, urmează a fi numai <u>scrisă</u>.</p> <p>Ședințele Colegiului Disciplinar și completului trebuie să fie în prezența obligatorie a tuturor membrilor.</p>	<p>Legea stabilește un criteriu obiectiv, în baza căruia va fi posibil de a desemna provizoriu un președinte al colegiului.</p>
	<p>118. Art.21, Cred ca subiecții de sesizare ar mai fi președinții instanței de judecată, inspecția judiciară (prin autosesizare), Colegiul de Evaluare. Alin.4 de exclus.</p>	<p>118. Se acceptă. A se vedea și comentariile de la p. 23 al prezentei sinteze.</p>
	<p>119. Art.37 alin.(2) de redactat ținând cont de propunerea de mai sus.</p>	<p>119. Se acceptă.</p>
	<p>120. Art.37 cu art.39 se contrazic. Hotărîrea Colegiului Disciplinar, se semnează de toți membrii.</p>	<p>120. Se acceptă</p>
	<p>121. Art.40, de revăzut completamente. Aici și în genere urmează a ține cont de aplicarea sancțiunii – eliberarea din funcție și mecanismul de executare a hotărîrii, prin care a fost sancționat judecătorul cu eliberarea din funcție. Un lucru e cert, că sancțiunea în formă de eliberare din funcție nu ține de competența Colegiului Disciplinar, ci doar a CSM.</p> <p>122. Art.41, de revăzut conceptual. CSM dispune de competență deplină. Remiterea la reexaminare în Colegiul Disciplinar, poate avea loc numai cînd colegiul nu a fost competent de a examina procedura. În rest CSM, este în drept și trebuie să reexamineze procedura disciplinară în volum deplin, cu o singură excepție. În caz de contestare, CSM, nu poate agrava situația judecătorului în propria cale de atac. De asemenea, în caz de prezentare a înscrisurilor suplimentare, urmează a fi respectată procedura Colegiului Disciplinar. În acest sens, ar fi oportun, ca prin lege, să fie stabilit, dreptul CSM, de a lua spre examinare, procedura disciplinară nemijlocit, în dependență, de exemplu de gravitatea și consecințele abaterii disciplinare, statutul judecătorului ș.a. Și desigur păstrarea institutului validării de către CSM a hotărîrii Colegiului Disciplinar. Argumentele în susținerea poziției au fost expuse mai sus. Consider că ar fi binevenită expunerea procedurii examinării cauzei disciplinare de către CSM într-un capitol aparte.</p>	<p>121. Se acceptă. Prevederile privind contestarea hotărîrilor colegiului disciplinar au fost revăzute conceptual (a se vedea art. 38-40 din ultima versiune a proiectului).</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>123. Din punct de vedere structural, Capitolul II, ar fi trebuit să fie consacrat Consiliului Superior al Magistraturii, atribuțiile, competența, procedura. Capitolul III, Colegiul Disciplinar, Capitolul IV Inspekția Judiciară (ca opinie).</p> <p>124. Dacă careva atribuții se regăsesc în alte Legi, urmează a fi reglementată situația prin norme de <u>blanchetă</u>.</p> <p>125. În consecință, perfecționarea procedurii răspunderii disciplinare a judecătorului este actuală și necesară. Pericolul principal, constă în neglijarea situației obiective, existente în R.Moldova, prin implimentarea automată a unor prevederi din alte state, care poate în statul respectiv acționează cu efect, iar la noi nu vor da în practică rezultatele scontate. Or, reformarea, perfecționarea, procedurii răspunderii disciplinare a judecătorului își va atinge scopul pretins numai atunci când reglementările legale vor putea fi aplicate real și efectiv în practică de către organele competente și constituționale.</p>	<p>123. Se acceptă parțial. Versiunea finală a proiectului a fost restructurată parțial.</p> <p>124. Se acceptă. De fiecare dată când se invocă prevederi ce se cuprind în alte legi, au fost incluse referințele exprese la legile care reglementează normele respective.</p> <p>125. Se ia act.</p>
<p>Raisa Botezatu, Judecător în demisie (opinie formulată din partea CNP)</p>	<p>126. Consider că, reieșind din prevederile art. 123 din Constituție, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) este organul care asigură independența justiției și este unicul organ care decide asupra aplicării sancțiunilor disciplinare fie prin adoptare de hotărâre în urma contestării hotărârii CD, fie prin validarea hotărârilor CD. Curtea Constituțională în hotărârea sa nr. 11 din 27 aprilie 2010 , la pct. 5 a menționat, că din prevederile constituționale și legale enunțate Curtea deduce rolul primar al Consiliului Superior al Magistraturii în procedurile privind numirea, promovarea, transferarea, demisia sau eliberarea din funcția de judecător, președinte și vicepreședinte al instanței de judecată. Orice abatere de la această regulă, contravine art.123 alin.(1) din Constituție. Dat fiind că eliberarea din funcție de judecător, președinte sau vicepreședinte este sancțiune disciplinară, rezultă că în aplicarea sancțiunilor disciplinare rolul primordial îl are CSM, care trebuie să se expună în toate cazurile fie prin examinarea contestației, fie prin validare, asupra hotărârilor CD, de aceea consider, că excluderea atribuției CSM de a valida hotărârile CD este neconstituțională. O asemenea situație nu va reflecta în deplină măsură competența constituțională a CSM de a asigura aplicarea sancțiunilor disciplinare.</p> <p>În situația în care, conform atribuțiilor constituționale, CSM asigură aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători, este inoportun de a exclude din</p>	<p>126. Nu se acceptă.</p> <p>Grupul de lucru a optat pentru reformare procedurii disciplinare, prin divizarea acesteia în câteva etape, urmînd ca examinarea cauzelor disciplinare să fie efectuată de către colegiul disciplinare de pe lângă CSM care e constituit în majoritate din judecători, iar CSM la rîndul său va evolua în calitate de instanță în fața căreia vor putea fîo contestate hotărârile colegiului disciplinar.</p> <p>Potrivit opiniei expertului OSCE la proiectul legii a fost menționat că: „<i>Standardele internaționale prevad ca procedurile disciplinare inițiate împotriva judecatorilor trebuie sa se conformeze anumitor criterii calitative. Astfel, Principiile Fundamentale ale ONU stipuleaza ca “[a]cuzatia sau plingerea facuta împotriva unui judecator in capacitatea sa judiciara si profesionala, va fi procesata cu celeritate si corectitudine, in conformitate cu o procedura corespunzatoare. Judecatorul va dispune de dreptul la o audiere echitabila. Examinarea la etapa initiala a cauzei se va efectua in mod confidential, cu conditia ca judecatorul nu solicita altfel</i>”. Mai mult, “[t]oate procedurile disciplinare, de suspendare</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>atribuțiile CSM validarea hotărârilor Colegiului Disciplinar (CD). O mare parte de hotărârile CD vor rămînea în afara controlului de către CSM, ceea ce contravine normei constituționale menționate. De aceea propun ca în proiect să fie incluse prevederi referitor la prezentarea hotărârilor CD, care nu au fost contestate, pentru a fi validate. Atît timp cît redacția art. 135 din Constituția RM este în vigoare, reducerea competenței CSM în aspectul propus în Proiect va contravine prevederilor constituționale.</p>	<p><i>si de eliberare din functie trebuie desfasurate în conformitate cu standardele de conduita a judecatorilor”, si “[d]jeciziile privind procedurile disciplinare, de suspendare sau eliberare din functie trebuie sa fie supuse unei revizuirii independente. Acest principiu poate sa nu fie aplicabil în cazul deciziilor emise de instantele ierarhic superioare si acelor rezultate din legislatia penala sau proceduri similare. La nivel european, Recomandarea CM/Rec(2010) 12 stipuleaza ca procedurile disciplinare împotriva judecatorilor “se vor desfasura de catre o autoritate independenta sau o instanta, cu toate garantiile unui proces echitabil, cu garantarea dreptului judecatorului de a contesta decizia si sanctiunea”. Proiectul de lege întruneste majoritatea acestor cerinte.”</i></p> <p>Prin urmare, optăm asupra păstrării conceptului propus de proiectul legii.</p>
	<p>127. Consider că comitere repetată a unei abateri disciplinare poate fi apreciată nu doar fapta care a fost comisă în perioada de acțiune a sancțiunii disciplinare (antecedent disciplinar) dar și comiterea a mai multor fapte în diverse perioade de timp (în termenul de prescripție), care constituie abateri disciplinare și pentru care nu au fost aplicate sancțiuni disciplinare judecătorului.</p> <p>Deci, alin. (2) la art. 8 după fraza :”în perioada de acțiune a sancțiunii disciplinare” urmează de completat cu fraza „precum și comiterea a mai multor fapte în diverse perioade de timp (în termenul de prescripție), care constituie abateri disciplinare și pentru care nu au fost aplicate sancțiuni disciplinare judecătorului”.</p>	<p>127. Se acceptă.</p>
	<p>128. Art. 14 alin. (2) lit. e). Dat fiind, că la alin. (4) art. 37 din Proiect deja este prevăzut, că hotărîrea CD se semnează de președinte și membrii CD, din alin. (2) lit. e) din prezentul articol urmează de exclus cuvintele „hotărîrea și”, iar în final alineatul de completat cu fraza „și este responsabil de calitatea întocmirii acestora”.</p> <p>Hotărîrea CD este pasibilă de a fi contestată la CSM, iar hotărîrea CSM se contestă la Completul de 9 judecători al CSJ, de aceea corectitudinea întocmirii procesului-verbal de desfășurare a ședințelor CD este foarte importantă pentru verificarea hotărîrilor CD și a CSM.</p>	<p>128. Se acceptă.</p>
	<p>129. La art. 17: Pentru a asigura reprezentanța membrilor CD în completul de admisibilitate,</p>	<p>129. Se acceptă.</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	este necesar ca la constituirea completului de admisibilitate, în componența acestuia să fie măcar un membru al CD – reprezentant al societății civile. Pentru a asigura această reprezentanță, alin. (1) în final urmează să fie completat cu fraza: „În completul de admisibilitate trebuie să fie reprezentanți din ambele categorii de membri ai CD, prevăzute la alin. (1) art. 10 din prezenta lege”.	
	130. La art. 17: Alineatul (3) în final urmează a fi completat cu fraza: „În dependență de volumul de lucru pot fi constituite mai multe complete de admisibilitate”. Această completare este necesară deoarece, după cum am înțeles din conținutul Proiectului de lege, toate sesizările adresate CSM, după verificare de către Inspekția judiciară, urmează să treacă prin completul de admisibilitate al CD, dar din rapoartele anuale ale CSM, rezultă că anual în mediu sunt în jur de 2000 adresări. Deci un complet de admisibilitate nu se v-a isprăvi cu un asemenea volum.	130. Se acceptă.
	131. La art. 17: La alin. (4) în prima propoziție după cuvântul „Ședințele” de completat cu cuvântul „plenare” pentru a păstra logica ce rezultă din alin (1). În final alin (4) consider că urmează a fi completat cu fraza „respectându-se principiul majorității numărului de judecători”. Acest principiu este expus în art. 10 din proiect și el nu trebuie de respectat doar la formarea inițială a CD dar și la componența fiecărei ședințe de plen a CD.	131. Se acceptă.
	132. La art. 17: Alineatul (5) în final urmează de completat cu fraza: „prin dispoziție motivată” pentru a asigura transparența schimbării membrului completului de admisibilitate.	132. Se acceptă
	133. La art. 17: Alin. (6) în final de completat cu fraza: „În procesul verbal al ședinței plenare a CD se consemnează desfășurarea ședinței în ordinea în care a avut loc cu mențiunea despre toate cererile care au fost înaintate și probele care au fost cercetate.” O asemenea completare este necesară deoarece procesul verbal va da posibilitate CSN și CSJ, în caz de contestare, să se convingă privitor la respectarea garanțiilor judecătorului în procesul examinării abaterii disciplinare de către CD.	133. Se acceptă parțial. Prevederile respective urmează să fie reflectate mult mai detaliat în Regulamentul privind colegiul disciplinar, care urmează a fi elaborat și aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii.
	134. La art. 20 pct. d) în final de completat cu cuvintele „în plen”, deoarece CD examinează abaterile disciplinare și în complet de admisibilitate.	134. Se acceptă.

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>135. Art. 21. Consider că subiect cu drept de sesizare prevăzut de alin. (1) trebuie să fie și Colegiul de evaluare al performanțelor judecătorilor.</p> <p>Conform art. 23 alin. (4) din Legea nr. 154 din 05.07.2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor (<i>MO nr. 190-192/636 din 14.09.2012</i>) Colegiul de evaluare al performanțelor judecătorilor în cazul depistării unor temeuri de tragere la răspundere disciplinară a judecătorului – suspendă procedura de evaluare a judecătorului în cauză și sesizează CSM în vederea oportunității de a intenta procedura disciplinară.</p> <p>Dat fiind, că prin prezentul Proiect nu este prevăzută intentarea procedurii disciplinare, dar este prevăzută procedura de verificare a sesizărilor, consider că nu este oportun ca Colegiul de evaluare să sesizeze CSM care, la rândul său, urmează să sesizeze Inspekția judiciară pentru verificare a acestei sesizări, dar de prevăzut nemijlocit dreptul Colegiului de evaluare de a sesiza Inspekția judiciară, care v-a declanșa procedura de verificare.</p> <p>De asemenea, consider că urmează de atribuit dreptul inspekției judiciare de a se autosesiza în cazul în care în urma controlului complex al verificării activității organizatorice a instanțelor judecătorești la îndeplinirea justiției, exercitat în baza art. 7² din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, va depista temeuri de tragere la răspundere disciplinară a judecătorilor, președinților/vicepreședinților, – inspekția urmează să se autosesizeze și să încapă verificarea respectivă precum o va face în cazul sesizărilor înaintate de orice persoană (alin. (1) a), fără a mai informa CSM, care la rândul său, iarși trebuie să sesizeze inspekția (alin. (1) b) din art. 21.</p> <p>Astfel, art. 21 alin. (1) după lit. b) urmează să fie completat cu lit. c) și d) în următoarea redacție:</p> <p>„c) Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor;</p> <p>d) Inspekția judiciară prin autosesizare în urma controalelor complexe”</p>	<p>135. Se acceptă</p> <p>(a se vedea articolul 19 din versiunea finală a proiectului Legii)</p>
	<p>136. La art. 22. Consider că Titlul art. 22 urmează a fi completat după cuvântul „formă” cu cuvintele: „și conținut” deoarece conținutul art. 22 se referă tocmai la conținutul sesizării.</p> <p>De completat art. 22 cu alin. (2) în următoarea redacție: „(2) Se consideră vădit neîntemeiată sesizarea în care sunt invocate fapte care nu sunt de competența CSM, nu sunt prevăzute de art. 4 din prezenta lege, a expirat termenul de prescripție, prevăzut la art. 5 pentru faptele invocate sau este declarată repetat.” Această completare ar da posibilitate de a degaja CD de o mare parte de sesizări care apriori sunt neîntemeiate pentru a fi examinate de CD. Procedura de</p>	<p>136. Se acceptă.</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>respingere a sesizării ca vădit neîntemeiată urmează să fie expusă într-un articol separat după art. 24.</p>	
	<p>137. Art. 23. Pentru a asigura transparență în procedura de redistribuire a sesizărilor în cazul în care inspectorul-judecător ,cărui i-a fost repartizată sesizarea, este în imposibilitate de a continua verificarea acesteia, consider că inspectorul-judecător principal urmează să redistribuie sesizarea printr-o dispoziție motivată, indicînd temeiul imposibilității continuării verificării de către primul inspector-judecător. Dispoziția motivată de redistribuire a sesizării urmează a fi anexată la dosar.</p> <p>Astfel, alin. (2), a 2-a propoziție după cuvintele: „inspectorul-judecător principal” urmează de completat cu cuvintele: „printr-o dispoziție motivată”. În final alin. (2) se completează cu propoziția: „Dispoziția de redistribuire a sesizării se anexează la dosar.”</p>	<p>137. Se acceptă.</p>
	<p>138. Art. 24. alin. (1) după cuvintele: „condițiilor de formă” se completează cu cuvintele „și conținut”. Necesitatea completării a fost argumentată la art. 22.</p>	<p>138. Se acceptă.</p>
	<p>139. Consider că proiectul urmează a fi completat cu un articol nou 24¹ care va reglementa procedura respingerii sesizării de către Inspectoria judiciară ca vădit neîntemeiată.</p> <p>Art. 24¹ se expune în următoarea redacție: „Art. 24¹. Respingerea sesizării ca vădit neîntemeiată. (1) În cazul în care din conținutul sesizării se constată circumstanțe prevăzute la art. 22 alin. (2), inspectorul-judecător, în termen de 10 zile din data cînd i-a fost repartizată, printr-o scrisoare motivată respinge sesizarea ca vădit neîntemeiată. Respingerea poate fi contestată de către autorul sesizării în termen de 15 zile de la data recepționării scrisorii la Completul de admisibilitate al Colegiului Disciplinar. (2) La verificarea sesizării ca vădit neîntemeiată, inspectorul-judecător poate solicita opinia judecătorului respectiv și diverse materiale. (3) Inspectorul-judecător, care a respins sesizarea ca vădit neîntemeiată transmite o copie a scrisorii Inspectorului-judecător principal pentru informare și ținerea evidenței statistice.” O asemenea procedură va degaja CSM de o mare parte de petiții care se referă fie la legalitatea hotărîrilor judecătorești, fie la alte temeiuri ce nu țin de competența CSM și distrag membrii Consiliului de la activitatea lor nemijlocită.</p>	<p>139. Se acceptă</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>140. Art. 29. Dacă se va accepta propunerea de a completa proiectul cu art. 24¹, atunci după alineatul (1) art. 29 urmează de completat cu un nou alineat care va fi al 2-lea cu următorul conținut:</p> <p>„(2) Completul de admisibilitate examinează, contestația împotriva respingerii de către inspectorul-judecător a sesizării ca vădit neîntemeiată și decide asupra respingerii contestației, fie remite sesizarea inspectorului-judecător pentru verificare în ordinea prevăzută de art. 25. Hotărîrea completului de admisibilitate asupra contestației respingerii sesizării ca vădit neîntemeiată este irevocabilă.”</p> <p>Alineatul (2) va deveni alin. (3).</p>	140. Se acceptă parțial.
	<p>141. Consider că inadmisibilitatea sesizării urmează a fi decisă de către Completul de admisibilitate în unanimitate. Aceasta va asigura o garanție mai mare a examinării obiective a sesizării. Mai mult ca atât, o asemenea procedură de vot a inadmisibilității este prevăzută în Codul de procedură penală la art. 432 alin. (2).</p> <p>De aceea alin. (3) art. 30 se propune în următoarea redacție: „Hotărîrea privind admisibilitatea sesizării se adoptă prin votul majorității membrilor completului. Hotărîrea privind inadmisibilitatea sesizării se adoptă cu unanimitate de voturi.”</p>	141. Se acceptă.
	<p>142. Alin. (1) art. 31 după cuvintele: „la colegiul disciplinar” de completat cu cuvintele „în plen”, deoarece completul de admisibilitate tot face parte din Colegiul disciplinar.</p> <p>Alin. (3) urmează a fi expus în următoarea redacție: ”Hotărîrile colegiului disciplinar adoptate în condițiile alin. (2) lit. a) intră în vigoare la data adoptării și sunt irevocabile”.</p> <p>Modificarea propusă este necesară deoarece, doar hotărîrea prin care este respinsă contestația privind inadmisibilitatea sesizării și menținută hotărîrea completului de admisibilitate, intră în vigoare la data adoptării și este irevocabilă. Cît privește hotărîrea de admitere a contestației și preluarea cauzei disciplinare spre examinare în fond, aceasta nu este irevocabilă ci o hotărîre intermediară. După examinarea în fond va fi adoptată o hotărîre conform prevederilor art. 38-41. Totodată urmează de menționat că noțiunea de „hotărîre irevocabilă” conține și noțiunea de hotărîre definitivă, și hotărîre care nu poate fi supusă nici unei căi de atac.</p>	142. Se acceptă.
	<p>143. Art. 41. Revenind la argumentele din pct. 1 din prezentul aviz, consider că și prevederile alin. (4) art. 41 din Proiect, conform cărora după examinarea</p>	143. Se acceptă.

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>contestației, CSM poate adopta doar 2 soluții: „menținerea fără modificare a hotărârii CD” sau „admite contestația și remite hotărârea spre reexaminare CD”, privează CSM de atribuția de a aplica sancțiuni disciplinare. O asemenea redacție tot poate aduce atingere prevederilor constituționale. Consider că CSM, în urma examinării contestației împotriva hotărârii CD poate adopta noi hotărâri fie în favoarea, fie în defavoarea persoanei care a contestat hotărârea CD sau dispune reexaminarea sesizării de către CD.</p> <p>CSM poate dispune remiterea cauzei (și nu a „hotărârii” cum este menționat în Proiect) spre reexaminare în CD doar în cazurile în care la examinarea în CD au fost admise încălcări grave ale garanțiilor procesuale persoanei supuse sancțiunii disciplinare, încălcări care nu pot fi corectate în ședința CD, precum și în cazul necesității de a administra probe suplimentare pentru verificarea legalității hotărârii CD sau pentru adoptarea unei noi hotărâri.</p>	<p>În versiunea finală a proiectului a fost păstrată competența CSM de a adopta o nouă hotărâre.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție (raport de expertiză nr. 06/3023 din 02.09.2013)</p>	<p>144. art. 4 alin. (1) lit. c) din proiect</p> <p>- este prevăzută drept abatere disciplinară aplicarea repetată din neglijență „gravă” a legislației contrar practicii judiciare uniforme.</p> <p>În lipsa unor criterii ce ar permite aprecierea faptului dacă neglijența este sau nu una gravă, utilizarea calificativului „neglijență gravă” va permite aprecierea în mod discreționar a faptului dacă aplicarea repetată a legislației contrar practicii judiciare uniforme constituie sau nu o abatere disciplinară.</p> <p>Recomandarea: Pentru a exclude caracterul discreționar al prevederii de la art. 4 alin. (1) lit. c) din proiectul de lege, recomandăm autorului să excludă cuvintele „din neglijență gravă”.</p>	<p>144. Nu se acceptă.</p> <p>Toate circumstanțele vor fi analizate și atestate de fiecare dată de către colegiul disciplinar cu raportarea acestora la situația concretă.</p>
	<p>145. art. 4 alin. (1) lit. h)</p> <p>- din redacția propusă rezultă că absența nemotivată de la serviciu, întârzierea ori plecarea fără motive obiective de la serviciu vor constitui o abatere disciplinară doar „dacă aceasta a afectat activitatea instanței”. Având în vedere că se face referire la afectarea activității întregii instanțe, absența nemotivată de la serviciu, întârzierea ori plecarea fără motive obiective de la serviciu a unui judecător ar putea să nu afecteze activitatea instanței. Astfel, la examinarea cauzei disciplinare colegiul disciplinar, în cazul existenței unui interes în acest sens, va avea discreția în aprecierea faptului dacă „absența nemotivată de la serviciu, întârzierea ori plecarea fără motive</p>	<p>145. Nu se acceptă.</p> <p>Nu orice absențe de la serviciu, pot fi catalogate ca abatere disciplinară.</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p>obiective de la serviciu” a afectat sau nu activitatea instanței. <i>Recomandarea: Recomandăm autorului să excludă condiționarea „dacă aceasta a afectat activitatea instanței” , pentru a nu permite careva abuzuri din partea judecătorilor (care vor putea utiliza drept argument faptul că absența, întârzierea ori plecarea fără motive obiective nu afectează activitatea instanței) cât și discreția membrilor colegiului disciplinar în aprecierea dacă faptele respective constituie sau nu o abatere disciplinară.</i></p>	
	<p>146. art. 4 alin. (2) din proiectul de lege - prevede că neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a atribuțiilor de către președinții și vicepreședinții instanțelor judecătorești va fi considerată o abatere disciplinară doar dacă a fost afectată activitatea instanței. Având în vedere că faptele descrise sunt săvârșite de către președinții și vicepreședinții instanțelor de judecată, acestea au în orice caz un impact asupra activității instanței. Existența acestei condiționări va permite aplicarea discreționară a normei respective. Astfel, dacă se va dori evitarea răspunderii disciplinare a unui președinte sau vicepreședinte al instanței, se va putea invoca faptul că acțiunile respective nu au afectat activitatea instanței. <i>Recomandarea: Recomandăm autorului să excludă cuvintele „și dacă aceasta a afectat activitatea instanței”.</i></p>	<p>146. Nu se acceptă În cazul în care se va exclude calificativul respectiv, marja de discreție va fi mult mai mare. Prin urmare în scopul evitării unor potențiale riscuri de influențe nepotrivite sau presiuni asupra judecătorilor prin pomirea unor proceduri nejustificate este rațională păstrarea opțiunii propuse de proiect.</p>
	<p>147. Autorul proiectului propune la art. 6 alin. (1) lit. c) din proiect o nouă sancțiune disciplinară: reducerea salariului. Nota informativă a proiectului nu conține careva referințe la practica altor state de aplicare a acestui gen de sancțiune. Recomandăm autorului să completeze nota informativă cu informația referitoare la practica altor state de aplicare a acestei sancțiuni</p>	<p>147. Se acceptă. Referințele respective au fost incluse în nota informativă. În acest context, menționăm că majoritatea standardelor, recomandărilor internațional fac referință la necesitatea unei mai mari varietăți a sancțiunilor. În rezultatul analizei comparate, s-a identificat oportunitatea implementării în R. Moldova a sancțiunii „reducerii salariului”. Cu titlu de exemplu</p>
	<p>148. art. 10 alin. (1) din proiectul de lege - prevede că membrii colegiului disciplinar din rândul judecătorilor sunt aleși de Adunarea Generală a Judecătorilor. Autorul proiectului nu prevede și majoritatea de voturi ce trebuie să o acumuleze candidatul pentru a fi ales în componența colegiului disciplinar. Considerăm că această lacună va constitui un impediment în alegerea membrilor colegiului disciplinar din rândul judecătorilor.</p>	<p>148. Se acceptă parțial. Procedura de alegere a membrilor colegiului disciplinar, dar și a altor colegii din cadrul CSM (de selecție, de evaluare a performanțelor) sînt reglementate în Legea cu privire la organizarea judecătorească și Regulamentul Adunării Generale a Judecătorilor, elaborat de CSM și aprobat la Adunarea Generală</p>

Autorul avizului	Conținutul obiecției/recomandării	Poziția Ministerului Justiției
	<p><i>Recomandarea: Recomandăm autorului să completeze alin. (1) al art. 10 din proiect, menționând numărul necesar de voturi pentru ca judecătorul să fie ales în componența colegiului disciplinar.</i></p>	<p>din februarie 2013.</p>
	<p>149. art. 22 din proiect - la alin. (1) autorul face trimitere la condițiile de formă și conținut ale sesizării prevăzute la art. 21 din proiect și, respectiv, la alin. (2) face trimitere la circumstanțele prevăzute la art. 21 alin. (2). Condițiile de formă și de conținut ale sesizării și cazurile când aceasta este considerată vădit neîntemeiată sunt prevăzute la art. 20 din proiect. Recomandarea: Recomandăm autorului să facă trimitere la art. 20 și nu 21 din proiect.</p>	<p>149. Se acceptă. Referința la articol a fost rectificată, fiind indicat art. 21.</p>